

Belangrijke brandweerpersoonlijkheden:

L.H. Baghuis (1913 - 1988)

Peter Snellen / Ton Vesseur

In de loop van de geschiedenis hebben een aantal markante figuren een belangrijke rol in de brandweerhistorie gespeeld. De één wat meer op de voorgrond, de ander in alle bescheidenheid, een niet onbekende eigenschap bij de brandweer. In een serie artikelen in Eén-Eén-Twee wil de Werkgroep Brandweer Historie de herinnering aan een aantal van die persoonlijkheden weer een beetje tot leven brengen. Deze keer:

L.H. Baghuis, de uitvinder van de Baghytra hogedrukpomp.

L.H. Baghuis.

Hoewel de naam Baghuis niet zo'n heel bekende klank meer heeft binnen de Nederlandse brandweer, is de hier beschreven persoon wel degelijk van grote invloed geweest op de brandweer in Nederland van net na de Tweede Wereldoorlog.

Technicus

Ludovicus Henricus Baghuis was een gedreven man, gedreven door techniek. Dat begon al op jonge leeftijd.

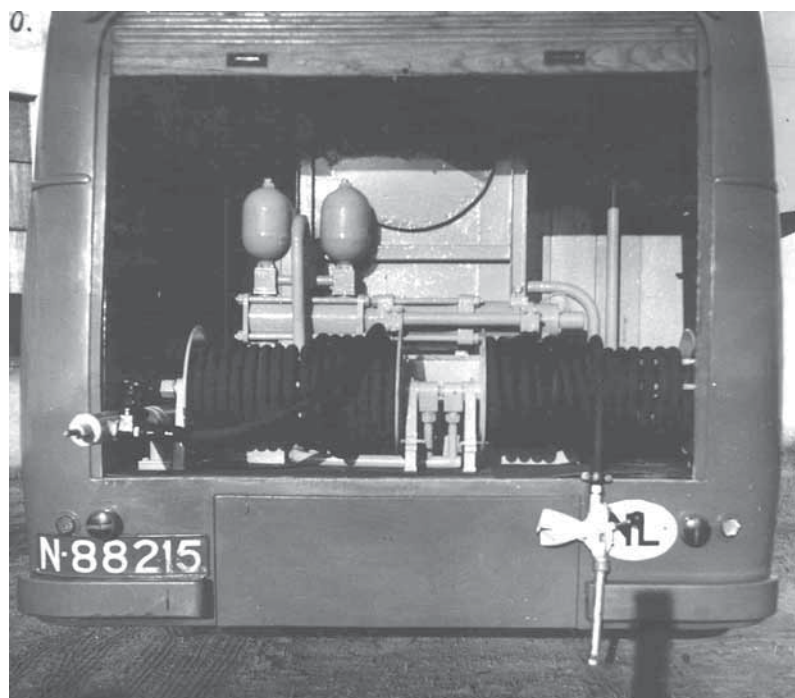
Rechts: Baghytra pomp in Magirus.

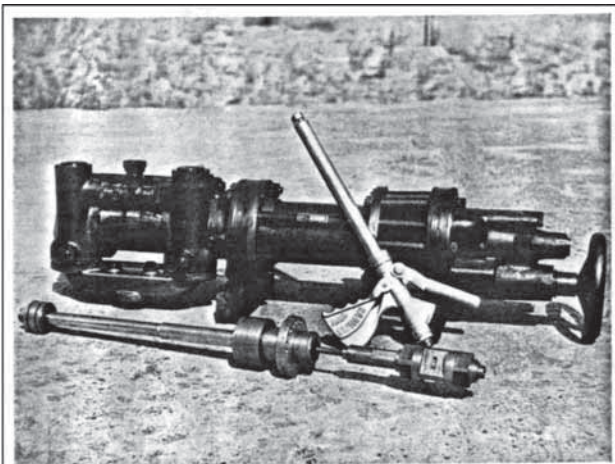
Nadat hij de Philips bedrijfsschool in Eindhoven had afgemaakt, ging

toentertijd aldaar op te klimmen minimaal. Daarom ging hij werken bij de firma Jongerius, dat dan weer een door en door katholiek bedrijf was.

In de oorlogsjaren begon hij voor zichzelf. Op het zolderkamertje van zijn woning te Utrecht verzamelde hij enkele slimme constructeurs om zich heen en in het diepste geheim ging men zich bezighouden met hydraulica. Dat zou het stokpaardje van Baghuis worden.

Kort na de oorlog keerde Louis Baghuis met zijn gezin terug naar Eindhoven en verhuisde na korte tijd (1949) naar Best, waar inmiddels ("Midden in niemandsland, op de hei, langs het kanaal", vertelt zijn zoon) een fabriek was gebouwd, die de naam Baghuis Machinefabrieken kreeg. De

Baghytra Hogedruk-Nevelblusser met binnenwerk en geweer. (N.V. Motorkracht, Hoogeveen)

Boven: Baghytra hogedruk nevelbluspomp met binnenwerk en 'geweer'. Rechts: Het model dat niet in productie ging.

Onder: De fabriek in Best. Foto met notitie van eerste inzet (1954).

van de vorige eeuw. De grote nieuwigheden en voordelen van de Baghytrapomp waren: hydraulische aandrijving (net als nu de pompompen) en aandrijving (zuigers) en perszuigers (watergedeelte) op één drijfstaang. De oliepomp voor de aandrijving was kort bij de PTO geplaatst of als 'voorbouwpomp'. Door toepassing van de hydraulische slangen kon de werkelijke pomp 'overall' worden geplaatst. Dus bij voorbeeld in een zijkast of treeplankkast, onder de zitting van de manschappenbank

etc. Men gaf er toch in het algemeen de voorkeur aan de pomp normaal aan de achterzijde te plaatsen. Een andere bijzonderheid was dat de pomp bij geen waterafname automatisch stopte. Wel circuleerde de hydraulische olie dan nog, hetgeen na enige tijd tot te hoge temperatuur van olie ging leiden. Wellicht had een extra oliekoeler dit probleem kunnen ondervangen. De eerlijkheid gebiedt, dat de pomp ook enkele nadelen had: zo gaf hij behoorlijk wat geluid. Van die typische doffe slagen; niet hinderlijk maar wel duidelijk hoorbaar en soms voelbaar in de wagen. Bij afname van één hoge

drukstraal met klein kaliber spuitopening waren de slagen pakweg één per seconde. Bij meerdere stralen/waterafname liep dit op tot maximaal 4 tikken per seconde. Zoals gezegd: Baghuis had ook zijn eigen 'mispistool' ontworpen. De bedieningsgreep (pistoolgreep) vroeg om nogal flinke handen, want de 'greepafstand' (je moest met één hand de greep vasthouden én knijpen) was nogal fors. Maar daar staat dan weer tegenover: de overgang van gebonden straal naar 'pluim' was traploos regelbaar met een handel boven op het pistool. Een bijkomend nadeel: tijdens pompbedrijf, dus tijdens de

Eerste object door Baghytra geblust. Tijdsduur 3 min. Geheel houten huis. Het slaande brand. Na blussing geen waterschade. Verbruik ± 180 l. Odense. Denemarken.

blussing, lagen de hoge drukslangen kort bij het voertuig aardig te 'jutteren'. Kortom: er waren wat kinderziekten, die door de praktijk naar voren kwamen, maar die beslist te verbeteren waren. Ook gaf de pomp nogal eens aanleiding tot storing. Maar het was een prima pomp en het is jammer dat die techniek zich toen niet heeft kunnen doorzetten.

Er werden behoorlijk wat van die Baghytrapompen verkocht, niet alleen aan de brandweer in Nederland, maar ook in Denemar-

Baghytra
HOGEDRUK
NEVELBLUSSER

FABRIKANT: N.V. BAGHUIS-MACHINEFABRIEK - BEST (N-B)

Verkoopkantoor:
N.V. MOTORKRACHT
Hoogeveen

de productie door zijn fabriek betref, is hij binnen de brandweerwereld vooral bekend geworden door zijn Baghytrapomp. Het bedrijf maakte machines voor onder meer de chocolade-industrie en produceerde allerlei machines waarin hydraulische onderdelen een belangrijke rol speelden. Daarnaast construeerde hij een boegschroef voor schepen, waardoor ze meer wendbaar werden. Ook vond hij een speciale sloopschroef uit waar door middel van hydraulica de bladen in één klap versteld konden worden, zodat het schip plotseling in zijn achteruit kon worden gezet bij doordraaiende motoren. Natuurlijk trok dit de belangstelling van de bouwers van sloopschroeven. Het belang in het bedrijf werd dan ook voor het grootste gedeelte overgenomen door Lips (Drunen), waarna het in 1955 de deuren voorgoed sloot. De heer Baghuis was vanaf dat moment adviseur van Lips. Daarnaast is hij nog verschillende malen door de gebroeders Van Doorne (toen al Van Doorne's Automobielfabrieken – DAF) gevraagd om adviezen met betrekking tot de bouw van autotransmissies. De heer Baghuis vestigde zich in 's-Hertogenbosch als eigenaar van een technisch adviesbureau, dat later weer naar Vlijmen verhuisde.

Uit de verhalen blijkt, dat de heer Baghuis een fascinerende man geweest moet zijn, gedreven door zijn uitvindertalent. Hij was op technisch gebied, en dat als autodidact, zijn tijd ver vooruit. Hoe technisch vernuftig ook, zakelijkheid zat hem minder in het bloed. En eigenlijk is hij daardoor toch eigenlijk het slachtoffer geworden van zijn eigen succes. Dat wil niet zeggen dat met het sluiten van de firma Baghuis alles voor de brandweer verloren was: zijn commerciële man richtte in Boxtel het bekende bedrijf Hydrauline op, dat – vooral later – ook binnen de brandweerwereld een niet onbeduidende rol speelde.

ken. Motorkracht in Wassenaar en later in Hoogeveen verkocht de pomp en ook Handelsmaatschappij De Ridder droeg er een steentje aan bij. Maar ook aan verschillende marinekorpsen werd hij verkocht. Die gebruikten de allergrootste uitvoering van de pomp dan niet voor het blussen van branden, maar om ballastwater uit de deuren gebruikte duikboten te persen. Vermeldenswaard is ook dat

Baghuis een eigen brandweervoertuigje ontwierp (1953), uiteraard uitgerust met een kleine watertank en een Baghytrapomp. Het was speciaal bestemd voor gebruik in fabriekscomplexen en inrichtingen. Het is echter bij een model gebleven. Het voertuig is, jammer genoeg, nooit gebouwd.

Het einde van het bedrijf

Hoewel de heer Baghuis natuurlijk niet op één paard wedde waar het

